

NARVA PAJU KOOLI ÕPPEKAVA 2017

Kooli kodukord kehtestatakse haridus- ja teadusministri 23. augusti 2010. a määruse nr 44 *Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord* § 2 lg 4 alusel.

Käesolev kodukorra redaktsioon on kehtestatud Narva Paju Kooli 25.09.2017. a hoolekogu 21.09.2017.a koosoleku protokoll nr 1 otsusega nr 5 ja õppenõukogu 12.09.2017.a otsusega nr 1.1-7/7 ja õpilasesinduse 07.09.2017.a koosoleku protokoll nr 1 otsusega nr 6.

Kinnitatud Narva Paju Kooli direktori 20.09.2017.a a käaskirjaga nr 1.1-6/9-p

ÜLDSÄTTED	2
§ 1. Kooli väärtused ja eripära	3
§2. Narva Paju Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	4
§ 3. Õppekorraldus	4
§ 4. Läbivate teemade kirjeldused.....	11
§5.Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana.	22
§ 6. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline.....	24
§7. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö teematika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	33
§ 8. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	34
§ 9. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted Narva Paju Koolis, tugiteenuste rakendamise kord	40
§ 10. Narva Paju Kooli karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.....	46
§ 11. Narva Paju Kooli õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	47
§ 12. Narva Paju Kooli õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.	48
§ 13. Liikluskavatuse teemad kooliastmeti.	51
§ 14. Narva Paju Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.	54

NARVA PAJU KOOLI ÕPPEKAVA

Narva Paju Kooli (edaspidi „Kooli“) õppekava kehtestatakse „Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg2, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse 1 „Põhikooli riikliku õppekava“.

ÜLDSÄTTED

Kooli õppekava on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2 alusel ühe tervidokumendina põhikoolile ning koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava üldosa
- 2) ainevaldkondade õppeainete ainekavadest põhikoolile, milles on esitatud õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti.

Kooli õppekava on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“, milleseelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames ning milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud haridus- ja teadusministri 12.10.2011.a määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011.a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõikest 3.

Kooli õppekava on väljundipõhine õppekava, milles kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, so suutlikus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või –valdkonnas, perekonnas, koolis, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Üldpädevused on kirjeldatud põhikoolile Põhikooli riiklikus õppekavas.

Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitulemuste/pädevuste omandatust võimalikult erinevates olukordades tulenevalt õpitulemuste väljundverbist ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuste/pädevuste omandamist. Kooli õppekavas esitatud õppesisule pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes õppesisule mitmekeselt nii, et õpilased õpivad õpitut kasutama erinevates situatsioonides.

Väljundipõhise õppe õpikäsitus vastab konstruktivistlikule arusaamisele õppimisest kui elukestvast protsessist, mille alusel õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine nii, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused/pädevused.

NARVA PAJU KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

§ 1. Kooli väärtused ja eripära

Väärtused

Kõik koolitöötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava §2 lõikes 3 sätestatud üldnimlikest ja üheskondlikest alusväärtustest milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Koolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

Kooli missioon *«Kool loob tingimused iga õpilase õppimiseks ja arenguks, annab võimalused edaspidiseks hariduseks ja elukutse saamiseks».*

Kooli visioon *„Narva Paju Kool – kool paindliku õppesüsteemiga, asutatud õpilaste, õpetajate ja vanemate koostöös“*

Kõik tegevused koolis on suunatud sellise koolitöö loomisele, mis võimaldab õpilastel saada teadmisi ja arendada oskusi, mis on küllaldased osalemiseks informatsioonil põhinevas teadmisi rakendavas ühiskonnas. Õppetöö korraldamisel on arvestatud noorema põlvkonna tegelikke huvisid ning pidevalt muutuva maailma tegelikkust, on loodud atraktiivne ja turvaline tänapäeva nõuetele vastav õpikeskkond, mis pakub õpilastele kõiki võimalusi mitmekülgeks arenguks, et kasvatada täisväärtuslikku isiksust ja keskkonnateadlikku kodanikku.

Koolipersonalile on kindlustatud sellised töötingimused, kus austatakse kõigi erialast staatust ja peetakse tähtsaks tööd, millele nad on pühendunud.

Oma töö kool teeb koos õpilastega, vanematega ja erinevate huvigruppidega

Kooli väärtused –

- **koostöö**

Oma tööd kool (kooli juhtkond, õpetajad, spetsialistid ja abipersonal) teeb koos õpilaste, vanemate ja erinevate huvigruppidega.

- **lugupidamine**

Õppeprotsess on õpetajate ja õpilaste koostöö, õpetajad hoolivad õpilastest ja oma kolleegidest, õpilased on lugupidavad ja viisakad koolipersonali ja koolikaaslaste vastu - kõik koos oleme tugev meeskond!

- **traditsioonid**

Kooli töötamise perioodi ajal, alates 1970. aastast, selle tugevamad suunad töös olid: töö erivajadustega lastega ja klassivälisest süsteemist õpilastega. Need suunad kooli töös on tänapäeval ka aktuaalsed.

Kooli moto “Kool hoiab traditsioone – ei karda uut“

Eripära

Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemisest, kus edendatakse innovatsiooni ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Koolis toetatakse iga õpilase arengut. Narva Paju Kooli õpilaste sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, vene kultuuri traditsioonide, Euroopa ühishväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul.

§2. Narva Paju Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Lõpetades kooli on õpilane omandatud üld-, kooliaste- ja ainevaldkonnapädevused

Õppe- ja kasvatus aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9, § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. Detsembri 2006. a soovituses, „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“, sätestatut.

Lõpetades kooli on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase, iseseisvusega.

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Põhikooli õpilasele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbliline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Koolis on loodud põhikooli õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimi ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

Õpetuses ning kasvatuses pööratakse erilist tähelepanu на особенности каждого ученика, на особенности восприятия целостной картины мира.

§ 3. Õppekorraldus

3.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, seahulgas põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine

Õigusaktides tulenevad nõuded tunnijaotusplaanile.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riiklikus õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv. Tulenevalt põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist, mis jääb kohustusliku ja maksimaalselt lubatu vahele, koostatud vene õppekeele klassidele, kus eesti keelt õpetatakse teise keelena.

Tunnijaotusplaan põhikooli klassidele, kui õppekeeleks on vene keel ning eesti keelt õpetatakse eesti keel teise keelena.

3.1.1 Narva Paju Kooli tunnijaotusplaan klassiti.

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste			
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	Kokku
vene keel	6	6	7	19	5	3	3	11	2	2	2	6
kirjandus	0	0	0	0	0	2	2	4	2	2	2	6
eesti keel teise keelena	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	12
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	9	3	3	3	9
matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2	0	0	2
geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
keemia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	3	2	2	2	6
inimeseõpetus	0	1	1	2	0	1	1	2	1	1	0	2
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2
muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	6	1	2	2	5	2	2	1	5
kehaline kasvatus:	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Vaba tunniressurss	0	1	1	2	0	0	1	1	1	0	0	1
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

3.1.2. Kohustuslike õppeainete loend ja nädalatundide arv vene õppekeelele kuulmispuudega õpilastele põhikooli astmetel on alljärgnev:

Ained	1 õppeaste					2 õppeaste					3 õppeaste			
	1	2	3	4	Kokku	5	6	7	8	Kokku	9	10	11	Kokku
vene keel	9	9	9	9	36	9	9	9	8	35	0	0	0	0
vene keel kirjandus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5	15

eesti keel teise keelena	0	0	2	3	5	4	4	3	3	14	3	3	3	9
matemaatika	4	4	5	5	18	4	5	5	5	20	5	5	5	15
loodusõpetus	0	2	2	2	6	2	3	3	2	10	0	0	0	2
geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	3	7
bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	3	7
keemia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
ajalugu	0	0	0	0	0	1	1	1	2	5	2	2	3	7
inimeseõpetus	1	2	1	1	5	1	1	1	1	4	0	1	1	2
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	2
kunst	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	1	1	1	3
tööõpetus	1	1	1	1	4	2	2	2	2	8	2	2	2	6
Muusika/rütmika	2	1	1	1	4	1	1	1	1	4	1	1	1	3
kehaline kasvatus:	2	2	2	2	8	2	2	2	1	7	1	1	1	6
Vaba tunniressurss	0	1	1	0	2	1	1	1	2	5	4	2	2	8
Kokku	20	23	25	25	93	28	30	30	32	120	32	32	35	99

Tunnijaotusplaanis kuulmispuudega õpilastele klassides on tehtud kohustuslike ainete muudetusi. Kuulmispuudega õpilastele klassides ei õpeta võõrkeelt. Tunnijaotusplaanis on õppeaine rütmika kuulmispuudega õpilastele klassides. Vene keele (vene õppekeele puhul) maht on I kooliastmes vähemalt 36 õppetundi, II kooliastmes vähemalt 36 õppetundi ning III kooliastmes vähemalt 18 õppetundi, sealjuures võib käesoleva punkti alusel lisanduvad eesti keele või vene keele tunnid asendada viipekeele õppega. Võib mitte õpetada B-võõrkeelt, kui see on ette nähtud kooli või individuaalses õppekavas. Muudatused on tehtud Põhikooli riikliku õppekava §17 lõike 7 p 1 alusel.

3.1.3. Kohustuslike õppeainete loend ja nädalatundide arv vene õppekeelega kõnepuudega õpilastele põhikooli astmetel on alljärgnev:

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste				
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	10	Kokku
vene keel	11	11	10	32	6	6	6	18	2	2	2	2	8
kirjandus	0	0	0	0	0	2	2	4	2	2	2	1	7
eesti keel teise keelena	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	4	16
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	9	3	3	3	3	12
matemaatika	2	3	4	9	4	4	5	13	4	4	5	5	18
loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2	0	0	0	2
geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	1	6
bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	6
keemia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	5
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	5
ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	3	2	2	2	2	8
inimeseõpetus	0	1	1	2	0	1	1	2	1	1	0	0	2
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2	4

muusika	1	1	1	3	2	1	1	4	1	1	1	1	4
kunst	1	1	2	4	1	1	1	3	1	1	1	1	4
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	1	3	8
kehaline kasvatus:	1	1	1	3	2	1	1	4	2	2	2	2	8
Vaba tunniressurss	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	32	126

Tunnijaotusplaanis kõnepuudega õpilastele klassides on tehtud kohustuslike ainete muudetusi. Õpilase puhul, kellele eriarsti otsusega on soovitatud õppimist kõnepuudega õpilaste klassis, võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning:

1) eesti keele (eesti õppekeele puhul) või vene keele (vene õppekeele puhul) maht on I kooliastmes vähemalt 32 õppetundi, II kooliastmes vähemalt 22 õppetundi ning III kooliastmes vähemalt 15 õppetundi. Muudatused on tehtud Põhikooli riikliku õppekava §17 lõike 6 p 1 alusel.

3.1.4.Kohustuslike õppeainete loend ja nädalatundide arv liikumispuudega õpilastele

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste				
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	10	Kokku
vene keel	6	6	7	19	5	3	3	11	2	2	2	2	8
kirjandus	0	0	0	0	0	2	2	4	2	2	2	2	8
eesti keel teise keelena	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	4	16
A-võõrkeel	0	0	2	2	3	3	3	9	3	3	3	3	12
matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	4	17
loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2	0	0	0	2
geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	7
bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	7
keemia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	3	2	2	2	2	8
inimeseõpetus	0	1	1	2	0	1	1	2	1	1	0	0	2
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2	2
muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	1	4
kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	1	4
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	6	1	2	2	5	2	2	1	1	6
kehaline kasvatus:	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	2	8
Vaba tunniressurss	0	2	1	2	0	0	1	1	1	0	0	0	1
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	32	126

3.1.5.Kohustuslike õppeainete loend ja nädalatundide arv liitpuudega õpilastele

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste			
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	Kokku
vene keel	6	6	7	19	5	3	3	11	2	2	2	6
kirjandus	0	0	0	0	0	2	2	4	2	2	2	6
eesti keel teise keelena	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	12
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	9	3	3	3	9
matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2	0	0	2
geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
keemia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	3	2	2	2	6
inimeseõpetus	0	1	1	2	0	1	1	2	1	1	0	2
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2
muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	6	1	2	2	5	2	2	1	5
kehaline kasvatus:	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Vaba tunniressurs	0	1	1	2	0	0	1	1	1	0	0	1
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

3.1.6 Õpilastel, kes õpib kodus, iga aasta antakse vähemalt kaheksa tundi. Õpilastele, kes õpib kodus, koostatakse individuaalne õppekava. Koduõppe õppeainete nimetust kinnitab kooli direktor õppeaasta alguses. Sellel juhul kostatakse individuaalse tunnijaotusplaani.

3.1.7 Ühe õpilase õpetamisele keskendatud õpel ja väikeses klassis õpel õppeainete nimetust kinnitab kooli direktor õppeaasta alguses. Sellel juhul kostatakse individuaalse tunnijaotusplaani.

3.1.8 Narva Paju Koolis pööratakse õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

3.1.9 Õppeprotsess Narva Paju Koolis toimub vene keeles.

3.1.10 Õppeprotsess Narva Paju Koolis toimub poolaastadel. Koolivaheajad kehtestab haridus- ja teadusminister igaks konkreetseks aastaks.

3.1.11 Mõneid õppeaineid võib õpetada poolaastatel, kui õppeainete nädalatundide arv on 1 tundi.

Õpeained	7.klass	
	I poolaasta (nädalatundide arv)	II poolaasta (nädalatundide arv)
Geograafia	2	
Inimeseõpetus		2

3.2. Vaba tunnimahu kasutamine.

3.2.1. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli klassides, kui õppekeeleks on vene keel ning eesti keelt õpetatakse eesti keel teise keelena (alates 01.09.2018.a).

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste			
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	Kokku
Vaba tunniressurss kokku	0	1	1	2	0	0	1	1	1	0	0	1
Kõnearendamine	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Robotika	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvutiõpetus	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

3.2.2. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli vene õppekeelega kuulmispuudega õpilastele klassides (alates 01.09.2018.a)..

Ained	1 xpeaste					2 xpeaste					3 xpeaste			
	1	2	3	4	Kokku	5	6	7	8	Kokku	9	10	11	Kokku
Vaba tunniressurss	0	1	1	0	2	1	1	1	2	5	4	2	2	8
Inglise keel	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3
Hääldeviisi tund	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3
Viipekeel	0	1	1	0	2	1	1	1	0	3	2	0	0	2

3.2.3. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli vene õppekeelega kõnepuudega õpilastele klassides (alates 01.09.2018.a)..

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste				
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	10	Kokku
Vaba tunniressurss	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3
Arvutiõpetus	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

3.2.3. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli vene õppekeelega liikumispuudega õpilastele klassides (alates 01.09.2018.a)..

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste				
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	10	Kokku
Vaba tunniressurss	0	1	1	2	0	0	1	1	1	0	0	0	1
Kõnearendamine	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvutiõpetus	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
robotika	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.4. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli vene õppekeelega liitpuudega õpilastele klassides (alates 01.09.2018.a).

Ained	1 koolieaste				2 koolieaste				3 kooliaste			
	1	2	3	Kokku	4	5	6	Kokku	7	8	9	Kokku
Vaba tunniressurss kokku	0	1	1	2	0	0	1	1	1	0	0	1
Kõnearendamine	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Robotika	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvutiõpetus	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

3.3. Valikainete ja võõrkeelte valik.

Valikained põhikoolis on kooli valik ning toimub vaba tunniressurssi arvelt. Põhikoolis pakutavaks A-võõrkeeleks on inglise keel ja saksa keel. B-võõrkeelena asemel õpetatakse eesti keel kui teise keelena.

3.4 Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti.

Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeelteks vene keel. Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid erinevate keeltega. Õppeaines, kus õpetaja kasutab aine õppekeelest erinevat keelt, ei muuda aine õppekeelt. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekellest erinevas keeles õppematerjale või teatud tunni etappides keele vahetust.

3.4.1 Tunnijaotusplaan klassiti ja aineti, kus kasutatakse eesti keelt nagu õppekeelena (osaliselt või täiesti).

Tunnijaotusplaan klassiti ja aineti, kus kasutatakse eesti keelt nagu õppekeelena (osaliselt või täiesti) on esitatud Narva Paju Kooli arengukavas valdkonnas „Õppe- ja kasvatusprotsess“.

3.4.2 Tunnijaotusplaan klassiti ja aineti, kus kasutatakse eesti keelt nagu õppekeelena osaliselt

Matemaatika	0	3	4	7	4	4	5	13	5	4	4	13
Loodusõpetus	0	1	1	2	2	2	3	7	2	0	0	2
Geograafia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
Bioloogia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
Ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	3	2	2	2	6
Ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2
Muusika	0	2	2	4	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst	0	0	0	0	1	1	1	3	1	1	1	3
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	0	0	0	0	1	2	2	5	2	2	1	5
kehaline kasvatus:	0	0	0	0	3	3	2	8	2	2	2	6

3.5 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.

3.5.1 Läbivate teemade rakendamine.

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingu ja kaskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikaskonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed

ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppeskonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppeskonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- 2) aineõppes - läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja projekte.

Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

- 3) valikainete valikul - valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuruasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviriingide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

3.5.2 Lõimingu rakendamine.

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse alu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgmisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskonna ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmäärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistikku. Õppe lõimingu taotlevad tunnivälised ja ülekooolilised projektid kavandatakse pedagoogide poolt koostöös üga õppeaasta alguseks. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning üldtööplaanist tulenevalt õpetajate töökavades.

Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetel juhendamisel. Lisaks vahenduspäedagoogikale on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Õpetajate poolse lõimingu kaudu pakutakse õpilastele motiveeritud õppimist, seostades teadmisi õpilase huvidest lähtuvalt ning soodustades sellega õpilase aktiivsust. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustatakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldud ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine

täenduslikumaks ja tulemuslikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.

Samuti on lõimingu oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks täenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida täenduslikus kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostöös teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad tuletavad. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks enastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tugenedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal ja seostatuna.

Lõiming ei ole asi iseenesest. Lisaks õpetajate initsiatiivile peab lõiming avalduma ka õpilase tasandil. Selleks on koolis loodud õppekeskkond, mis võimaldab õpilasele lõimingu tekkimist. Kui õpilane tajub tavapäraselt õppeaineid eraldi olevate tervikutena, siis koolis püüeldakse selles suunas, et õpilasel tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda, ning tekiks suutlikkus koolis õpitut seostada ka agrielu teadmise ja oskusega. Õpilase sisene lõiming annab võimaluse luua seoseid, näha analoogiaid ja paralleele, aga ka erinevusi ja vastuolusid, seostada omavahel põhimõisteid ning märgata mitmesuguseid, ka ebatavalisi seoseid. Lõiming võimaldab saada alternatiivseid võimalusi mõtlemise korrastamiseks ja struktureerimiseks ning selle kaudu jõuda uute teadmiste ja täenduslike seosteni.

Välist lõimingu käsitleme kui õppekava õppetegevusekavandamise, läbiviimise protsessi. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujunemist.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingutsentriks võib olla mingi teadmine, oskus või suhtumine või mingi keskne idee kui fokuseeriv tsepter. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks kaskseteks aineülesteks ideedeks pädevused. Pädevusi käsitleme kui lõimingutsentreid, mis on aluseks suutlikkuse kujunemiseks. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla erinevad õppeviised (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasele omandada erinevaid töövätteid ja saada kogemusi. Või õppeülesanded (projekt, referaat, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel. Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Lõimimise esimeseks sammuks on lõimingutsentri määratlemine, mille leiab õppekava üldosast ja ainekavadest esitatuna ainevaldkondade kaupa. Üldpädevuste kujundamist on käsitletud täpsemalt ainevaldkondade kirjeldustes. Valdkonnasisese lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine. Valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti.

Kui lõimingutsenter on valitud, tuleb selle käsitlemiseks leida sobiv lõiminguviis ja sellega seotud tegevused. Tegevused peavad olema õpetaja poolt valitud hariduslikult täenduslikud ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingu. Lõimingu väljendatakse õpetaja töökavas õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide

kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esutamine ja neile vastuste leidmine.

Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks ning samuti toetatakse õpetajate professionaalset arengut. Koolis on loodud tingimused, et aidata õpetajatel mõtestada seda, mida nad hetkel teevad ja antakse juhatus selles osas, kuidas võiks asju teistmoodi teha. Kavandamise aluseks on tagasiside, mis saadakse kujundava hindamise või arenguveestluste kaudu.

Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming. Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba ning lõiming kajastub õpetaja töökavas kirjeldatuna õppetegevusena.

§ 4. Läbivate teemade kirjeldused

4.1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

4.1.1. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

4.1.2. Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning haridustee jätkamisega seotud karjääriplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

4.1.3. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

4.1.4. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

4.1.5. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine III kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Õpilasi juhitakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Erinevate õppetegevuste kaudu võimaldatakse õpilasel saada ülevaade tööturu üldisest olukorrast ja tuleviku prognoosidest, erinevatest töödest eri tegevusvaldkondades ameti- ja kutsealadel ning kasutada seda infot nii tulevase õpitava eriala valimisel kui pikemaajalisel karjääri planeerimisel. Erinevate ametite ja elukutsete tutvustamisel pööratakse tähelepanu töö iseloomule, töökeskkonnale, töötingimustele, vajalikele teadmistele, oskustele ja isikuomadustele. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus kasutada karjääriteenusi (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) ning omandada karjääriplaani koostamiseks valikud teadmised ja oskused.

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ kooliastmeti on realiseeritud järgmiste tegevuste kaudu:

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
☐ õppeekskursioonid ja õuesõpe; ☐ koostöö linnaraamatukoguga; ☐ konkursid; ☐ kooliväline tegevus ja üritused; ☐ integreeritud tunnid;	☐ õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukoguga ☐ konkursid ja olümpiaadid ☐ kooliväline tegevus ja üritused sellel teemal;	☐ õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukoguga ☐ konkursid ja olümpiaadid ☐ kooliväline tegevus ja üritused sellel teemal;

☐ õpikeskkond „Miksike” ja matemaatikaalane võistlusmäng „Känguru”; konkurss „Aasta õpilane”; ☐ koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; ☐ projekt „Tagasi kooli”; ☐	integreeritud tunnid; õpikeskkond „Miksike” ja matemaatikaalane võistlusmäng „Känguru”; konkurss „Aasta õpilane”; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; projekt „Tagasi kooli”; arenguestlused.	integreeritud tunnid; õpikeskkond „Miksike” ja matemaatikaalane võistlusmäng „Känguru”; konkurss „Aasta õpilane”; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; projekt „Tagasi kooli”; arenguestlused. karjääri nõustaja tegevus kooli üld tööplaani alusel õpilafirmade töö (osalemine õpilafirmade laadal); ☐ varjupäevast osavõtt; kooli õpilafirmade osalamine
---	--	---

4.2. Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng”

4.2.1. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist

sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

4.2.2. Õpilast suunatakse:

1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest

seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;

2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;

3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;

4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnavalitsusi seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;

5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

4.2.3. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatus kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleemi võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

4.2.4. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnavalitsust otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonda väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

4.2.5. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest.

Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“ kooliastmeti on realiseeritud järgmiste tegevuste kaudu:

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
õppeekskursioonid ☐ ainetunnid; ☐ keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö; ☐ kooliväline tegevus ja üritused; ☐ klassijuhatajatunnid ainealased nädalad;	õppeekskursioonid ja keskkonda säästvate ettevõtetega ja Eesti looduskaitsealadega tutvumine; ainetunnid linna- ja riigikonkursid ja olümpiaadid; keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö kooliväline tegevus ja üritused; klassijuhatajatunnid ainealased nädalad;	õppeekskursioonid ja keskkonda säästvate ettevõtetega ja Eesti looduskaitsealadega tutvumine; ainetunnid linna- ja riigikonkursid ja olümpiaadid; keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö kooliväline tegevus ja üritused; klassijuhatajatunnid ainealased nädalad;

4.3. Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

4.3.1. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemistaktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

4.3.2. Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

4.3.3. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisuutuste korraldamine vms.

Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

4.3.4. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle

võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loominguilisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

4.3.5. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

Läbiv teema „ Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus “ kooliastmeti on realiseeritud järgmiste tegevuste kaudu:

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
<p>Ainetunnid integreeritud tunnid; õppeekskursioonid ja õuesõpe linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva Loomemajaga koostöö integreeritud tunnid; ainetunnid projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid Kooli pidu „Kooli aupäev“</p>	<p>Ainetunnid integreeritud tunnid; õppeekskursioonid ja õuesõpe linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva Loomemajaga koostöö konkursid ja olümpiaadid kooliväline tegevus ja üritused (vene ja eesti rahva traditsioonid, mis on korraldatud õpilaste algatusel); integreeritud tunnid; ainetunnid projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid Kooli pidu „Kooli aupäev Temaatiliste stendide vormistamine ainealased nädalad;</p>	<p>ainetunnid integreeritud tunnid; õppeekskursioonid ja õuesõpe; ☐ linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva koostöö; ☐ konkursid ja olümpiaadid ☐ õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); ☐ kooliväline tegevus ja üritused (vene ja eesti rahva traditsioonid, mis on korraldatud õpilaste algatusel); ☐ integreeritud tunnid; ☐ teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega koostöö; ☐ projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid kooli õpilasomavalitsuse töös osalemine; ☐ ettevõtjatega kohtumised; Noortekeskuse ja kultuuriosakonna korraldatud üritustel osalemine; ettevõtetele õppeekskursioonid; Kooli pidu „Kooli aupäev Temaatiliste stendide vormistamine ainealased nädalad;</p>

4.4. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet”

4.4.1. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

4.4.2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nõõdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

4.4.3. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusena kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

4.4.4. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

4.4.5. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondade st, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
Ainetunnid integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommetele – mardipäev, kadripäev, ieseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; ainealaste nädalate abil (mis on seotud	Ainetunnid integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommetele – mardipäev, kadripäev, ieseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; eesti keele õppimist soodustavad	Ainetunnid integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommetele – mardipäev, kadripäev, ieseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; ☐ eesti keele õppimist soodustavad

<p>eesti keele õppimisega), kooli etlejate konkurs(vene, eesti, võõr keeles), õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linnaüritustes osalemine; Kooli pidu „Kooli aupäev“ õpilaste loominguiline tegevus; integreeritud tunnid; arenguestlused; ☐klassitunnid Kooli keelte olüümpia mängud</p>	<p>projektid (rahastajaks on MISA); ainealaste nädalate abil (mis on seotud eesti keele õppimisega), riiklikud ja linnakonkursid ja olüümpiaadid (näiteks iga- aastane Puškininimeline etlejate konkurss); kooli etlejate konkurs(vene, eesti, võõr keeles), Kooli Puškinipidu, õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linnaüritustes osalemine; Kooli pidu „Kooli aupäev“ õpilaste loominguiline tegevus; integreeritud tunnid; arenguestlused; ☐klassitunnid Temaatiliste stendide vormistamine Kooli keelte olüümpia mängud</p>	<p>projektid (rahastajaks on MISA); ☐ainealaste nädalate abil (mis on seotud eesti keele õppimisega, näiteks MISA); ☐koostöö teiste Eesti koolide ja välismaa koolidega (keelte ja kultuuriliste tavadega tutvumine – näiteks projekt Comenius); ☐riiklikud ja linnakonkursid ja olüümpiaadid (näiteks iga- aastane Puškininimeline etlejate konkurss); kooli etlejate konkurs(vene, eesti, võõr keeles), Kooli Puškinipidu, ☐õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linnaüritustes osalemine; Kooli pidu „Kooli aupäev“ õpilaste loominguiline tegevus; integreeritud tunnid; arenguestlused; ☐klassitunnid Temaatiliste stendide vormistamine Kooli keelte olüümpia mängud</p>
---	--	---

4.5. Läbiv teema „Teabekeskond”

4.5.1. Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksväetud kommunikatsioonieetika järgi.

4.5.2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

4.5.3. Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmis õpilase igapäevane teabekeskond. Äpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatsetes ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisuskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

4.5.4. Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmis avalikus ja privaatsetes ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

4.5.5. Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselusel, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
<p>Ainetunnid integreeritud tunnid; arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; arenguestlused; e-kooli kasutamine; konkursid; e-õppekeskkonna kasutamine, kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste linnaasutustega üleriigilised ja linnakonkursid õpikeskkond „Miksike” veebipõhine kooliajaleht ja spordileht</p>	<p>Ainetunnid integreeritud tunnid; arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; arenguestlused; e-kooli kasutamine; konkursid; e-õppekeskkonna kasutamine, kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste linnaasutustega üleriigilised ja linnakonkursid õpikeskkond „Miksike” ja matemaatikaalane võistlusmäng „Känguru”; veebipõhine kooliajaleht ja spordileht</p>	<p>Ainetunnid integreeritud tunnid; õppekursioonid; ☐ arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; ☐ arenguestlused; ☐ e-kooli kasutamine; ☐ konkursid ja olümpiaadid; õpilaste loominguiline ja projektipõhine tegevus; e-õppekeskkonna kasutamine, esitlused, loovtööd, testimine; ☐ kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste linnaasutustega ☐ üleriigilised ja linnakonkursid matemaatikaalane võistlusmäng „Känguru”; ☐ veebipõhine kooliajaleht ja spordileht; ☐ õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); ainealased nädalad;</p>

		kooli õpilase esinduse töös osalamine; ☐ koostöö Eesti, Kingisepp'i ja Ivangorodi koolidega
--	--	---

4.6. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon”

6.1. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvus tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

6.2. Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tähusdamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

6.3. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes äpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise pähivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamise meetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

6.4. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetöoga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

6.5. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õueõppe puhul.

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
Ainetunnid integreeritud tunnid; SMART-tahvli ja teise näitliku tehnika kasutamine; Arvutiklassis toimuvad ainetunnid; õpilaste loominguiline tegevus; kooliväline tegevus ja üritused; ainealased nädalad;	Ainetunnid integreeritud tunnid; SMART-tahvli ja teise näitliku tehnika kasutamine; Arvutiklassis toimuvad ainetunnid; õpilaste loominguiline tegevus; kooliväline tegevus ja üritused; ainealased nädalad;	Ainetunnid integreeritud tunnid; SMART-tahvli ja teise näitliku tehnika kasutamine; Arvutiklassis toimuvad ainetunnid; Kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT interaktiivsetes olümpiaadides ja konkurssides osalemine;

		õpilaste loominguine tegevus; kooliväline tegevus ja üritused; ☐ ainealased nädalad; kohalike ettevõtete uute tehnoloogiatega tutvumine; õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal);
--	--	--

4.7. Läbiv teema „Tervis ja ohutus”

4.7.1. Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

4.7.2. Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

4.7.3. Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine I kooliastmes.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastme pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstatsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

4.7.4. Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus).

Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

4.7.5. Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustes.

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
Ainetunnid integreeritud tunnid; õppeekskursioonid, kooliväline tegevus, tervisepäevad; koostöö politsei- ja piirivalveametiga; Kooli ohutu päevad, lastevanemate koosolekud; kooli psühholoogilis- sotsiaalne teenused; “Lapsele oma kodu”, keskusega “Rajaleidja”, projekt „Turvaline kool”; Tervise nõukogu üritused	Ainetunnid integreeritud tunnid; õppeekskursioonid, kooliväline tegevus, tervisepäevad; tervisekaitseameti, Narva linna haigla poolt toetatud projektid; koostöö politsei- ja piirivalveametiga; Kooli ohutu päevad, lastevanemate koosolekud; e-materjalide koolikeskkonna kasutamine; kooli psühholoogilis- sotsiaalne teenused; “Lapsele oma kodu”, keskusega “Rajaleidja”, projekt „Turvaline kool”; Tervise nõukogu üritused	Ainetunnid integreeritud tunnid; klassijuhatajatunnid; õppeekskursioonid; kooliväline tegevus; tervisepäevad; tervisekaitseameti, Narva linna haigla poolt toetatud projektid; koostöö politsei- ja piirivalveametiga; Kooli ohutu päevad, arenguestlused; lastevanemate koosolekud; e-materjalide koolikeskkonna kasutamine; kooli psühholoogilis- sotsiaalne teenused; □koostöö organisatsiooniga “Lapsele oma kodu”, keskusega “Rajaleidja” projekt „Turvaline kool”; koostöö noorteorganisatsioonidega; Tervise nõukogu ürituse

4.8. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus”

4.8.1. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt

arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4.8.2. Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;

4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;

5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;

6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

4.8.3. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel äpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

4.8.4. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva küsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

4.8.5. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja

kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt

1 koolieaste	2 koolieaste	3 kooliaste
Ainetunnid integreeritud tunnid; klassijuhataja tunnid, kooliväline tegevus ja huviringid; projekt „Tagasi kooli”; Emade päev, Isade päev, arenguestlused; õpilaste loominguline tegevus; ainealased nädalad;	Ainetunnid integreeritud tunnid; klassijuhataja tunnid, kooliväline tegevus ja huviringid; projekt „Tagasi kooli”; Emade päev, Isade päev, arenguestlused; õpilaste loominguline tegevus; ainealased nädalad; ☐ koostöö Eesti, Kingisepp'i ja Ivangorodi koolidega	Ainetunnid integreeritud tunnid; klassijuhataja tunnid; ☐ kooliväline tegevus ja huviringid; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; olümpiaadid, konkursid ja projektid; ☐ projekt „Tagasi kooli”; Emade päev Isade päev arenguestlused; õpilaste loominguline tegevus; ainealased nädalad;

		kooli õpilase esinduse töös osalamine; õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); ☐ koostöö Eesti, Kingisepp'i ja Ivangorodi koolidega
--	--	--

§ 5. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana.

Põhikooli ja gümnaasimiseaduse §17 lõike 4 ja "Põhikooli riiklik õppekava" §15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, seahulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.

Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õppis. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Koolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, seahulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele väimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemused olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – kuna teatud õpetulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- topeltarvestamise vältimisega – mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus ei ole automaatselt üle kandav muusika õppeaine läbimisena.

Samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kes koosneb pedagoogilisest personalist ning kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane.

Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kellel on kõrgelt arenenud empaatia- ja üldistusvõime, kes aktsepteerivad, et õppimine või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste kaudu omandatud hinnatakse palju rangemalt ja põhjalikumalt kui õppekava tavapärasel vormis läbinute tulemusi. Põhjuseks on asjaolu, et tavapärasel vormis õppeprotsessis läbinutel on suurem täenäosus omandada ühesuguseid õpitulemusi. Rangem ja põhjalikum hindamine on õigustatud ka seetõttu, et hoida ära olukorda, kus ühtedelt nõutakse oluliselt rohkem kui teiselt, saavad ju mõlemad ühesuguse lõputunnistuse.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Tüüpiliseks on küsida tõendusmaterjaliks õpitu kirjalikku refleksiooni või analüüsi, dokumenteeritud tõendusmaterjali ja vajadusel teha ka õpilasega vastlus. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, artiklid, kavandid, projekti aruanded jm, mis otseselt teetavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundärsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht, juhendaja või kogenuma kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või narratiivsed tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitud taotletava õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemuse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Hindamiskomisjonil on ägus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada etteantud taotlusvormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluseesitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppealajuhataja.

§ 6. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline.

6.1 Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

6.2 Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
 6.2.1 kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast	Tunnid, hommiku koosolekud Arenguvestlused õpilastega	Klassis	1-3. kl õpilased
	Tunnid, klassijuhataja tunnid. Arenguvestlused õpilastega	Klassis	4.-9. Kl õpilased
	Vestlused politseinikutega Arenguvestlused õpilastega	Koolis	6-9. Kl õpilased
Tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga	Tunnid. Kooli luletajate konkursid Koostöö Narva muuseumi ja galeriaga Linna kultuuri üritused Projektid	Koolis Koolis Väljakooli asutused Väljakooli asutused	1-9. kl 1-9.kl 1-9.kl 1-9.kl
Hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust	Tunnid. Küsimustikutes osalemine Tagasiside ürituste kohta Projektides osalemine	Koolis Koolis Koolis Väljakooli asutused, koolis	1-9. kl 6-9. kl 1-9. kl 6-9. kl

Teadvustada oma väärtushinnanguid;	Küsimustikutes osalemine	Koolis	6-9. kl
	Tagasiside ürituste kohta	Koolis	1-9.kl
	Projektides osalemine	Väljakooli asutused, koolis	6-9. kl

6.2.2 sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus ennast teostada	Arenguvestlused õpilastega	Koolis	1.-9.kl õpilased
Toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut	Kooli, linna, riikliku üritustes osalemine	Väljakooli asutused, koolis	1.-9.kl õpilased
Austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära	Tunnid. Projektides osalemine Linna, riikliku üritustes osalemine vastava teemade kohta	Väljakooli asutused, koolis Väljakooli asutused, koolis	1.-9. kl õpilased 1.-9. kl õpilased
Teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides	Tunnid paari ja rühma töö Kooli üritustes ettevalmistamises osalemine Projektides osalemine	Koolis Koolis Väljakooli asutused,	1.-9. kl õpilased 1.-9. kl õpilased 6.-9-kl õpilased

		koolis	
Aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel	Tunnid, arenguestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud	Koolis	1.-9. kl õpilased

6.2.3 enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

Enesemääratluspädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast	Tunnid, arenguestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Kujundav hindamine meetodid	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Arenguestlused õpilastega		
Analüüsida oma käitumist erinevates olukordades	Arenguestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Kujundav hindamine meetodid	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Kooli psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi tunnid		
Käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise	Tunnid, Arenguestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud.	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Kooli ohutu päevad	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Väljakooli asutuste külastamine	Väljakooli asutused	1.-4.kl õpilased
Lahendada suhtlemisprobleeme	Arenguestlused, vestlused kooli psühholoogiga, sotsiaalpedagoogiga	Koolis	1.-9. kl õpilased
	Kooli psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi tunnid		

6.2.4. õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitud; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

Õpipädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet	<p>Arenguvestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud.</p> <p>Kooli konkurs „Aasta õpilane“</p> <p>Tunnid kujundava hindamise rakendamiseks</p> <p>Tervise nõukogu üritused</p> <p>Klassijõpetaja ja karjäärinõusraja tunnid ja üritused</p>	<p>Koolis</p> <p>Koolis</p> <p>Koolis</p> <p>Koolis</p> <p>Koolis</p>	<p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>1.-9. Kl õpilased</p>
Planeerida õppimist ja seda plaani järgida	<p>Arenguvestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud.</p> <p>Karjäärinõusraja tunnid ja üritused</p>	<p>Koolis</p> <p>Koolis</p>	<p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>7-9.kl õpilased</p>
Kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades	<p>Õpekäigud, matkad</p> <p>Integreeritud tunnid</p>	Väljakooli asutused	1.-9. Kl õpilased
Seostada omandatud teadmisi varemõpitud	<p>Õpekäigud, matkad</p> <p>Olüümpäädides, konkursides osalemine</p> <p>Integreeritud tunnid</p>	<p>Väljakooli asutused</p> <p>Koolis</p>	<p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>7-9. kl</p>
Analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust	<p>Arenguvestlused, klassijuhataja tunnid, hommiku koosolekud</p> <p>Karjäärinõusraja tunnid ja</p>	<p>Koolis</p> <p>Koolis</p>	<p>1.-9. Kl õpilased</p> <p>1.-9. Kl õpilased</p>

ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi	üritused Kujundav hindamine meetodid Kooli konkurs „Aasta õpilane“		
---	--	--	--

6.2.5 suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Suhtluspädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust	Vene kelle MÜ üritustes osalemine Eesti kelle ja võõrkeelte üritustes osalemine Keelte olüümpia mängud Integreeritud tunnid	Koolis, linnas Koolis, linnas	3-9. kl 1-9.kl õpilased
Lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust	Tunnid, vene kelle üritustes, eesti kelle ja võõrkeelte üritustes osalemine Integreeritud tunnid Kooli logopeedi tunnid	Koolis, linnas Koolis	1-9.kl õpilased 1-9.kl õpilased
Kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili	Tunnid erinevate õpeainete kohta Integreeritud tunnid Õppeainevahel lõimingu ja siseõppeaine lõimingu	Koolis Koolis Koolis	1-9.kl õpilased 1-9.kl õpilased 1-9.kl õpilased

	kasutamine		
Väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi	Tunnid erinevate õpeainete kohta Integreeritud tunnid Õppeainevahel lõimingu ja siseõppeaine lõimingu kasutamine	Koolis Koolis Koolis	1-9.kl 1-9.kl 1-9.kl

6.2.6. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalased tunnid Konkursides osalemine Integreeritud tunnid	Koolis Linnas	1-9.kl 6-9.kl õpilased
Suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalased tunnid Konkursides osalemine Integreeritud tunnid Õpekäigud, matkad	Koolis Linnas	1-9.kl 6-9.kl õpilased 1-9.kl
Mõista loodusteaduste ja	Matemaatika-, loodusteaduste ja	Koolis	1-9.kl

tehnoloogia olulisust ja piiranguid	tehnoloogiaalased tunnid Konkursides osalemine	Linnas	6-9.kl õpilased
Kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalased tunnid	Koolis	1-9.kl
	Konkursides osalemine	Linnas	6-9.kl õpilased

6.2.7. ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

Ettevõtlikkuspädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades	Tunnid erinevate õppeainete kohta	Koolis	1-9.kl
	Integreeritud tunnid Õpekäigud Konkursides osalemine	Koolis	1-9.kl
Näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele	Tunnid erinevate õppeainete kohta	Koolis	1-9.kl
	Integreeritud tunnid Õpekäigud	Koolis	1-9.kl
	Konkursides osalemine	Koolis, linnas	3-9. kl
Seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia	Tunnid erinevate õppeainete kohta	Koolis	1-9.kl
	Integreeritud tunnid Õpekäigud	Koolis	1-9.kl
Korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata	Tunnid erinevate õppeainete kohta	Koolis	1-9.kl

algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest	Integreeritud tunnid		1-9.kl
	Kooli firma töös osa võtma	Koolis	6-9.kl
	Konkursides osalemine		3-9. kl
Reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele	Arenguestlused õpilastega	Koolis	1-9.kl
	Kooli konkurs „Ettevõtlikkuse õpilaste“	Koolis	4-9- kl
Võtta arukaid riske	Arenguestlused õpilastega	Koolis	4-9.kl
	Tunnidel erinevate õppeainete kohta	Koolis	4-9.kl
		Koolis	4-9.kl
	Integreeritud tunnid		

6.2.8 digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Digipädevus

Pädevuse sisu	Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	Kus toimub	Osalejad
Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes	Tunnidel erinevate õppeainete kohta IT vahendite kasutamine	Koolis	4-9.kl
Osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel	Tunnidel erinevate õppeainete kohta IT vahendite kasutamine Kooli konkurs IT vahendite abiga	Koolis Koolis	4-9.kl

Leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust	Tunnidel erinevate õppeainete kohta IT vahendite kasutamine	Koolis	4-9.kl
Kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades	Erinevaid õppedigikeskkondade kasutamine	Koolis	4-9.kl
Olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti	Tunnidel erinevate õppeainete kohta IT vahendite kasutamine	Koolis	4-9.kl
Järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	Tunnidel erinevate õppeainete kohta IT vahendite kasutamine Iga klassis on kostanud digikeskkonna samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid	Koolis Koolis	4-9.kl 4-9.kl

6.3. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

6.4. Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

6.5 Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil

§ 7. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.

7.1. Narva Paju Koolis loovtööd korraldatakse III kooliastmel õpilastel, kes õpib riikliku põhikooli õppekava järgi, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

7.2. Läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5.3. Loovtöö on üpilase kavandanud, teostatud ja esitletud tööd, mis on teostatud juhendamisel.

7.4. Läbivad teemad ja lõimivad õppeained õppeklassidel

Klassid	Läbivad teemad	Lõimivad õppeained
7kl	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, tervis ja ohutus, teabekeskond	Ajalugu; kirjandus; muusika; kunst, bioloogia; maateadus, inimeseõpetus; eesti keel ja võõrkeel
8kl	Tehnoloogia ja innovatsioon, keskkond ja jätkusuutlik areng, teabekeskond	Informaatika, tööõpetus, maateadus, keemia, kirjandus, matemaatika, eesti keel ja võõrkeel
9kl	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	Ühiskonnaõpetus, ajalugu, kirjandus, eesti keel ja võõrkeel, maateadus, keemia, bioloogia.

7.5. Täpsem teemavaliku teeb õpilane kooli valitud loovtöö temaatika hulgast koostöös juhendajaga.

7.6. Loovtöö teema ja vormi valik toimub iga õppeasta I õppeverandi lõpuks. Konkreetse valiku teeb õpilane või õpilaste rühm, lähtudes läbivatest teemadest või õppeaineid lõimivast.

7.7. Loovtöö tähendab uurimist, projekti, kunstitööd või mud taolist, mis lõhtub lõbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Uurimis eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteemateseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist avalikult.

7.8. Loovtööna ei piisa aineöksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, kuidas on loovtöö seotud läbiva teemaga ja/või milliseid õppeaineid on loovtöö lõimiv. Kirjalik selgitas avab loovtöö tausta, esitab eesmärgid ning kirjeldab tööprotsessi ja tulemust.

7.9. Loovtöö on koolis korraldatud selliselt, et:

- Töö temaatika, vormi ja vormistamise reegleid määravad kindlaks III astmel töötavad aineõpetajad, kes koostab loovtööde kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendi. Samuti korraldavad õpetajad loovtööde tagasisidestamist.
- Loovtööde teemasid ja vorme kinnitab kooli direktor iga õppeaasta 5. novembriks.
- Esitamise tähtajad: Teemade valimine – iga õppeaasta september - oktoober. Ettevalmistuse ajavahemik – oktoober – veebruar – mai. Hinnete kinnitamine – mai.
- Loovtööl peab olema tiiteleht, sisu, kirjanduse nimekiri, õpetajate kirjalik arvamus. Töö maht mitte rohkem kui 10 lehte.
- Õpilane valib temaatika, milles ta plaaneerib loovtööd. Selles etapis on õpilase esmane abistaja klassijuhataja. Seejärel määratakse õpilasele, arvestades üldjuhul tema soovidega, juhendaja. Koostöös juhendajaga tehakse täpsem teemavalik.

- Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning annab õpilasele vajaliku õppematerjali valitud teema kohta. Õpilane tatvub vastavasisulise kirjanduse ja varasemate loovtöödega, sõnastab koostöös juhendaja idee/ülesande lahendamiseks, teostab idee ja vormistab selle. Üks õpetaja saab juhendada mitte rohkem kui kolm tööd.
- Loovtöö esitamine võib toimuda kooli teaduse-praktilisel konverentsil ja loovtööde kaitse päeval. Loovtööde kaitsmine toimub aprilli kuu. Kui loovtöö ei ole esitatud õigel ajal, siis õpilasele määratakse täiendav töö kuni 25. augustini.
- Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist teistele. Juhendaja annab loovtööle, enne selle esitamist heakskiidu. Loovtöö tulemused salvestatakse viisil, mis võimaldab neid säilitada kooli raamatukogus viie aasta jooksul.
- Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on: esitanud loovtöö kavandi, milles esitatakse töö idee ja pealkiri, ülesanded ja tegevused, mis töö sooritamiseks on vaja teha, töö analüüsi - kas kõik läks plaaneraselt, mis läks hästi, mis halvasti, mida oleks võinud paremini teha; valminud loovtöö; esitlenud oma loovtööd teistele. Kui kõik loovtöö tingimused on täidetud, siis tööd hinnatakse suuliselt või kirjutatakse "arvestatud". Kui suurem osa loovtöö tingimustest ei ole täidetud, siis seda hinnatakse "mittearvestatud".

§ 8. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

8.1. Õppimine on elukestev protsess, mille teadvustatus ning eesmärgistatus sõltub õppija east ja individuaalsest eripärasest. Õppimine toimub mängu ja matkimise, vaatluse ja mõtestamise, elamuse ja kogemuse, harjutamise ja katsetamise, meeldejätmise ja loomise kaudu. Elukestva õppimise kui elustiili kujundamiseks on oluline õppija sisemine motivatsioon.

8.2. Õpitulemused väljenduvad õppe läpuks omandatavates pädevustes. Õpitulemuste saavutatust tuleb õpilasel demonstreerida ning nende saavutatust hinnatakse kujundavalt ja kokkuvõtvalt. Õpitulemus koosneb tegevusest ja teadmuse komponendist ning võib esineda ka määrsõna.

8.3. Tegevus õpitulemuses on esitatud õpiverbi kaudu ja määrab viisi kuidas õpilane demonstreerib õpitulemuse saavutatust. Teadmus õpitulemuses väljendab aine sisu. Määrsõna õpitulemuses piirab õppimise ulatust, määratleb õppimise taseme, määratleb õppija soorituse iseseisvuse astet või viitab kontekstile, milles õppija õpitulemust kasutab. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid ja hindamise eesmärgid.

8.4. Hindamise põhieesmärgid on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

8.5. Hindamise kriteeriumid on:

8.5.1. Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk».

8.5.2. Suulise vastuse eest pannakse hindend kohe pärast vastust. Kirjalike tööde (kirjand, kontrolltöö, kirjalik test, esitus, praktiline töö) eest hindend pannakse nädala jooksul töö äraandmise kokkulepitud tähtpäevast. Erinevate tööde hindamise nõuded (suulise vastuse,

- kirjandi ja esituse, praktilise töö nõuded) on olemas õpetaja kabinetis või kabinetis, kus toimuvad tunnid.
- 8.5.3 Kokkuvõttev hinne on õppeaine poolaasta- ja aastahinne. Poolaastahinne pannakse välja poolaasta lõpul antud poolaasta jooksul saadud kokkuvõttevate hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud poolaastate hinnete alusel enne õppeperioodi lõppu. Poolaastahinne ja aastahinne tähtaeg määratakse kooli direktori käskkirja alusel.
- 8.5.4. Poolaastahinne hinne pannakse välja vähemalt kolma hinde alusel. Koolivaheaja pärast tutvustab õpetaja, mis hinded on arvestuslikud, ning lepib õpilastega kokku hindamisprintsiipidest juhul, kui selline töö on poolaastas arvestuslik.
- 8.5.5 Narva Paju Koolis kirjalike sõnalised hinnangud kasutatakse esimesel klassil, toimetuleku ja hoolduse klassil, millel puudub numbriline ekvivalent. Õpetajad kasutavad „Õpilase edukuse lehte“ Poolaasta lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne õppeperioodi lõppu kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid kogu õppeperioodi kohta. (lisa1).
- 8.5.6. 1. klassi õpilase koolist lahkumisel või hiljamalt 1. klassi lõpul teise klassi üleviimisel, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ §29 lõikes 2 sätestatud hindeskaalasse.
- 8.5.7. Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, hinne pannakse välja poolaasta lõpul. Sellisel juhul pannakse järgmise poolaasta lõpul poolaastahinne välja eelnenud õppepoolaasta jooksul saadud kokkuvõtivate hinnete alusel.
- 8.5.8 Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.
- 8.5.9 Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- 8.5.10 Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt järelevastamiskava), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 8.5.11 Kui õppeaine poolaastahinne on jäänud välja panemata põhjuseta puudumiste tõttu ja õpilane ei ole kasutanud võimalust õppepoolaasta jooksul järele vastata, loetakse poolaastahinde väljapanekul antud õppepoolaasta vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“. Kui õpilane ei ole õppeperioodi lõpuks poolaasta õppematerjali (hinnatud hindega „nõrk“) järele vastanud, siis arvestatakse aastahinde väljapanekul poolaastahindeks „nõrk“.
- 8.5.12 Kui poolaastahinne on jäänud välja panemata õpilase pikaajalise haiguse või mõnel muul vabandataval põhjusel, märgitakse klassipäevikusse ja tunnistusele märged „-“. Kui õpilane ei ole õppeperioodi lõpuks veerandi õppematerjali (tähistatud „-“) järele vastanud, siis arvestatakse aastahinde väljapanekul poolaastahindeks „nõrk“.
- 8.5.13 Kokkuvõtivate hinnete otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetöele või klassikursust kordama. Õppenõukogu teeb oma otsuse „Põhikooli riiklikus õppekavas“ §22 lõigetes 8-13 sätestatud tingimustel ja korras. Juhul, kui täiendav

õppetöö ei andnud tulemusi ühes, kahes või kolmes õppeaines, siis õppenõukogu võib võtta otsuse viia õpilane järgmisse klassi

8.5.13 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.5.14 Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt neli korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras.

8.5.15 Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

8.5.17. Õpilaste hindamine, kes õpivad väikeklassis, võimalusel toimub igas tunnis. Õpilase ja tema vanemaga kokkuleppel võib ka arvestust läbi viia. Arvestustöö koostatakse väikeklassi õpilase individuaalse õppekava alusel.

8.6 Kujundav hindamine

8.6.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajamiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külge ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

8.6.2. Õpptunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta. Kogu õppepäeva vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuse ning heade tavadega.

Õpilaste töödele antakse tagasiside soorituse tugevuste ja nõrkuste kohta. Tagasisidet võib saada õpetajalt, kaaslastelt või ka eneseanalüüsi korras.

8.6.3. Arenguvestluse käigus analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

8.6.4. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguvestluse alusmaterjaliks.

8.6.5. Õpetaja kasutab erinevaid kujundava hindamise meetmeid (lisa2) vähemalt 2 korda 5-7 õppetunni jooksul. Kujundava hindamise tagasidest säilib õpetaja enda juures. Klassijuhataja väljastab kujundava hindamise arvestuslehe (lisa3) vanematele ja õpilasele tutvumiseks ja allakirjutamiseks. Kujundava hindamise leht hoiab klassijuhataja koos klassitunnistusega. Õppeaasta lõpus kujundava hindamise lehe aräkirii jääb õpilase arenguloo kaardisse.

8.6.6 Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Narva Paju Kooli kodukorras.

8.7.Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted.

8.7.1. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted ja kord on kättesaadav vanemale, õpilasele ja õpetajale kooli kodulehel. Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad. Erinevate tööde hindamise nõuded (suulise vastuse, kirjandi ja esituse, praktilise töö nõuded) on olemas õpetaja kabinetis või kabinetis, kus toimuvad tunnid.

8.7.2 Õpilasel ja vanematel on õigus saada õpetajatelt teave hinnete kohta ja hindamise põhimõtete kohta

8.7.3 Õpilase teadmisi ja oskusi hindab õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

8.7.4 Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

8.7.5 Poolaasta algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende kontrollimise aja ja vormi.

8.7.6 Poolaasta algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õpetaja kehtestatud korra kokkuvõtivate hinnete kujunemise kohta.

8.7.7 Õppeveerandi, poolaasta õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde kontrollitööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.

8.7.8 Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava järgi, hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas ette nähtud hindamise korrale.

8.7.9 Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

8.7.10 Diferentseeritult hinnatakse logopeedi abi saavaid individuaalseid võimeid omavaid õpilasi. 35% punktidest töö punktide üldarvust pannakse õpilastele, kelle tööd hinnatakse diferentseeritult, hinne “3”, sõltumata klassi liigist.

8.8. Hindamine põhikooli klassides:

8.8.1 Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga “puudulik” või “nõrk” või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks kümne päeva jooksul kuni õppeperioodi lõpuni.

8.8.2 Samal poolaastal saadud järelevastamise või järeltöö sooritamise hinne kantakse e-kooli klassipäevikusse tärniga. Eelmistel poolaastal saadud järelevastamise või järeltöö sooritamise hinne kantakse e-kooli klassipäevikusse vastava poolaastahinde kommentaari.

8.8.3 Kooli õpilasele, kelle poolaastahinne on “puudulik” või “nõrk” või on jäetud välja panemata, või määratakse selles õppeaines järgmiseks poolaastaks individuaalne õppekava ja/või muu tugisüsteem (logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Konkreetse tugisüsteemi meetmeid ja perioodi määramise õpilasele otsustab klassijuhataja koos HEVko, lapse ja vanemaga.

- 8.8.4 Kui õppeaine poolaastahinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, arvestatakse aastahinde väljapanekul, et õpilase vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavad hindele “nõrk”.
- 8.8.5 Kokkuvõtvad hinded pannakse välja üks korda poolaastas: I poolaasta lõpus – kuni jaanuari kolmanda nädala lõpuni, II poolaasta lõpus – kuni õppeperioodi lõpuni.
- 8.8.6 Kokkuvõtvate hinnete või hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetöele või klassikursust kordama. Õppenõukogu teeb oma otsuse ”Põhikooli riiklikus õppekavas” §22 lõigetes 8-13 sätestatud tingimustel ja korras.
- 8.8.7 Narva Paju Koolis hinnatakse õpitulemusi viiepallisüsteemis.
- 8.8.8 Hindega «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 8.8.9 Hindega «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 8.8.10 Hindega «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 8.8.11 Hindega «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 8.8.12 Hindega «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

8.9 Käitumise ja hoolsuse hindamise kord.

- 8.9.1 Narva Paju Kooli käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on: suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid; motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.
- 8.9.2 Paju koolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust
- 8.9.3 Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse Narva Paju Kooli kooli õppekavas toodud üldpädevustest ning kooli kodukorra nõuetest.
- 8.9.4 Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja.
- 8.9.5 Lapsevanemal on õigus saada teavet õpilase käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtete ja korra kohta ning saada teada oma lapse hindeid käitumise ja hoolsuse kohta.
- 8.9.6 Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga tunni pärast ja õppeperioodi käigus õpilase e-kooli, klassitunnistuse; päeviku kaudu.

- 8.9.7** Kui õpilane ja vanem ei ole antud nõusolekut käitumisest (hoolsusest) teavitamiseks elektrooniliselt, teavitab kool õpilast ja vanemat käitumisest (hoolsusest) paberil oleva dokumendi kättetometamise kaudu.
- 8.9.8** Õpilane viiakse üle järgmisse klassi olenemata käitumise aastahindest.
- 8.9.9** Käitumishindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
- 8.9.10** Käitumishindega “hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 8.9.11** Käitumishindega “rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- 8.9.12** Käitumishindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata “mitterahuldavaks” ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.
- 8.9.13** Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse. Õpilase käitumist hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega igal õppeveerandil. Käitumishinne märgitakse klassi tunnistusele ja klassipäevikusse.
- 8.9.14** Hoolsushindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
- 8.9.15** Hoolsushindega “hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- 8.9.16** Hoolsushindega “rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.
- 8.9.17** Hoolsushindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.
- 8.9.18** Hoolsushinne märgitakse klassi tunnistusele ja klassipäevikusse.

8.10 Hinde vaidlustamine.

- 8.10.1** Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist.
- 8.10.2** Õpilase hindamisega seotud vaidlusküsimusi lahendab kool õpilase või vanema kirjaliku põhjendatud taotluse alusel. Otsusest teavitab kool õpilast ja vanemat kirjalikult viie tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.
- 8.10.3** Kui õpilane või vanem ei ole otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle järelevalvet teostava asutuse poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete teisendamine viiepallisüsteemi.

§ 9. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted Narva Paju Koolis, tugiteenuste rakendamise kord

9.1. Narva Paju Koolis hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

9.2. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

9.3 Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

9.4 Koolis töötab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (**HEVko**), kelleks on aineõpetaja. Koordineerija ülesandeks on hariduslike erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, õpetajate ja lapsevanemate vahel ning andekate õpilaste korral kaasatakse koostöösse ka andeka õpilase juhendaja. Samuti koordineerib ta kooli vastuvõtmise komisjoni tööd.

9.5 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetaja haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või kooli muu tugisüsteemi määramiseks õpilasele või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega. Koordineerija teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid õpilaste arengulugu alusel. **HEVKO** valmistab igaaastast aruannet tugisüsteemi töötulemuste kohta.

Aruandes **HEVKO** fikseeritakse järgmist:

- Koolis tavaklassi õpilaste ja **HEV** õpilaste arvu suhe.
- Tugisüsteemi rakendatud meetmed ja õpilaste arv, kelle kohta see süsteem käib.
- Õpilaste arv, kelle kohta see meede ei käi järgmisel aastal.
- Õpilaste arv, kelle kohta see meede hakkab käima järgmisel aastal.
- Õpilaste arv, kellel on vaja lisada tugimeetmeid.
- Õpilaste arv, kes peavad pöörduma arstide-spetsialistide poole.
- Õpilaste arv, kes pöörduvad nõustamiskomisjoni poole.
- Teeb järelduse kõigi kooli spetsialistide töö kavandamisest järgmiseks õppeaastaks.

9.6 Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:

- logopeediline abi;
- psühholoogiline abi;
- sotsiaalpedagoogiline abi
- individuaalne õppekava, ainekava;
- kõnepuuetega klass;
- õpilaskodu;
- pikapäevarühm;
- meditsiiniline abi jne.
- erinevad klasside liikid
- Vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

9.7 Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tuspetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut. Meetme rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kaks korda õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused.

9.8 Meetme rakendamise perioodi lõpul hindab HEVko koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamise.

9.9 Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadustega õpilase arengu ja toimetuleku järgmiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. .

9.10 Narva Paju Koolis on loodud tugisüsteemide võrgustik õpiabi vajavatele lastele. Tugisüsteemide rakendamist otsustab HEV koordineerija ja/või klassiõpetaja vajadusel koostöös tugispetsialisti(de) ja/või lapsevanemaga.

9.11 Kooli õpilaste toetamise süsteem sisaldab:

Õpilaste toetamise süsteem	Süsteemi eesmärk	Dokumentid, mis on seotud süsteemi tööga	Kes koostab dokumente	Ajavahemik	Kes kinnitab dokumente või allkirjastab.	Kus dokumenti avaldatakse	Kes tutvub dokumendiga
Kõigi õpilaste õpetajapoolne nõustamine	Õpiprobleemidega õpilaste abistamine teemade kaupa, samuti nõustamine ettevalmistumisel olümpiaadideks.	Aineõpetajate nõustamise graafik	Aineõpetaja	Ühel poolaastal	Kinnitab direktor	Kooli veebileheküljel, Kooli päevakaval	Õpilased ja õpilaste vanemad
Arendavad vestlused	Arendada adekvaatse enesehindamise oskust	1. Arendava vestluse ankeet 2. Arendava vestluse kokkuvõte	1. Õpilane 2. Klassijuhataja	1. Üks kord aastas. 2. Üks kord aastas.	1. Õpilane allkirjastab. 2. Klassijuhataja allkirjastab	Ei avaldata Ei avaldata	Õpilased ja õpilaste vanemad Õpilased ja õpilaste vanemad
Koolipsühholoogi tegevus	Mõjutada õpilase isiksuslikku omapära	1. Õpilaste arengulugu	1. Koolipsühholoog	Kaks korda aastas	Koolipsühholoog Allkirjastab Õpilaste arenguloo vormi kinnitab direktor	Ei avaldata	Ei tutvu
Kooli logopeedide tegevus	Kirja- ja kõnekeele oskuste arendamine	1. Õpilaste arengulugu	1. Kooli logopeed	Kaks korda aastas	Kooli logopeed allkirjastab	Ei avaldata	Õpilaste vanemad
Kooli sotsiaalpedagoogi tegevus	Mõjutada õpilase isiksuslikku omapära, korrigeerida käitumist	1. Õpilaste arengulugu 2. Vestluse protokoll õpilastega 3. Kirjad ja iseloomustused	1. Kooli sotsiaalpedagoog 2. Kooli sotsiaalpedagoog 3. Kooli sotsiaalpedagoog	Kaks korda aastas Vajadusel 3. Vajadusel	Kooli sotsiaalpedagoog allkirjastab Kooli sotsiaalpedagoog allkirjastab. Õpilane ja vanemad allkirjastavad. Protokoll vormi kinnitab kooli direktor.	Ei avaldata Ei avaldata Ei avaldata	Ei tutvu Õpilased ja õpilaste vanemad Ei tutvu

		4.Käitumise päevik	4.Kooli sotsiaalpedagoog	3.Vajadusel	3.Kooli sotsiaalpedagoog allkirjastab. Õpilane ja vanemad allkirjastavad. Protokoll vormi kinnitab kooli direktor.	Ei avaldata	Õpilased ja õpilaste vanemad
		5.Külastamise aktid	4.Kooli sotsiaalpedagoog	4.Vajadusel	4. Kooli sotsiaalpedagoog allkirjastab. Õpilane ja vanemad allkirjastavad. Protokoll vormi kinnitab kooli direktor.	Ei avaldata	Õpilased ja õpilaste vanemad
Õpilaskodu tegevus	Madala sotsiaalse staatusega perekondade laste abistamine	Õpilaskodu kodukord Õpilaskodu päevik	Õpilaskodu kasvatajad	Pidevalt Pidevalt	Õpilaskodu kasvatajad	Õpilaskodu kodukord kooli veebileheküljel Õpilaskodu päevikut ei avaldata	Õpilased ja õpilaste vanemad Ei tutvu
Pikapäevariühmade tegevus	Õpilaste abistamine vabaaja veetmise küsimustes	PPRa päevakava PPRa graafik PPRa päevik	PPRa kasvatajad PPRa kasvatajad PPRa kasvatajad	Kaks korda aastas Kaks korda aastas Pidevalt	Kinnitab direktor Kinnitab direktor Kasvataja allkirjastab	Kooli veebileheküljel, Kooli päevakaval Kooli veebileheküljel, Kooli päevakaval Ei avaldata	Õpilased ja õpilaste vanemad Õpilased ja õpilaste vanemad Ei tutvu
Kurtide õpilaste klass	Õpilaste abistamine kohandamiseks sotsiaalkeskonnaga	Õppeplaan, Tunnikava Õpilaste arengulugu	Direktor Õppealajuhataja Tugispetsialistid	Üks kord aastas Kaks korda aastas	Kinnitab direktor Kinnitab direktor	Kooli veebileheküljel, Kooli päevakaval	Õpilased ja õpilaste vanemad

9.12. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, kes õpib riikliku õppekava, lihtsustatud õppekava järgi, et omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Individuaalse õppekava koostamisel ja määramisel lähtutakse "Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses" §18 sätestatust, „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 17 lõikes 4 ja § 22 lõikes 7 sätestatust. Muu tugisüsteem määratakse õpilasele „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 22 lõikes 7 sätestatud tingimustel.

Individuaalse õppekava rakendamine tugimeetmena "Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses" § 58 lõikes 3.

9.12.1 Kui õppeaja, õppe sisu, õppeprotsessi, õppekeskkonna või taotletavate õpitulemuste muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

9.12.2 Kui individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.

9.12.3 Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada individuaalset õppekava, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitust.

9.12.4 Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

9.12.5 Individuaalse õppekava (IÕK) rakendamise otsuses esitatakse:

- 1) õpilase nimi ja klass;
- 2) IÕK rakendamise põhjus;
- 3) erisused õppesisus ja õpitulemustes (klassi ainekavaga võrreldes);
- 4) õpilasele rakendatavad meetmed või õppe läbiviimise eritingimused;
- 5) õpitulemuste ja arengu hindamine;
- 6) IÕK rakendamise periood;
- 7) IÕK koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused.

Individuaalse õppekava (IÕK) rakendamise otsust kinnitab kooli direktor

9.12.6 Individuaalse õppekava koostab aineõpetaja lähtuvalt klassi ainekavast. Individuaalne õppekava esitatakse õpetaja töökavas.

9.12.7 Individuaalse õppekava koostatakse järgmisel juhul:

- 9.12.7.1 Kui õpilane näitab suurepäraseid tulemusi kas ühes või mitmes aines, siis kooskõlas tema ja tema vanematega koostatakse individuaalne õppekava. Koostatakse iga õppeaasta 1. oktoobriks. Individuaalse õppekava rakendamine kinnitatakse direktori käskkirjaga.
- 9.12.7.2 Kui õpilane näitab õppeaines mitterahuldavaid või nõrku tulemusi veerandis, poolaastas, aastas.
- 9.12.7.3 Kui õpilane puudus koolist pikka aega (rohkem kui kaks nädalat) haiguse tõttu.
- 9.12.7.4 Kui õpilane õpib lihtsustatud, toimetuleku või hooldusõppekava järgi.
- 9.12.7.5 Kui õpilane õpib väikeklassis või see on koduõpe, kus tundide arv nädalas erineb tavaklassi tunniplaanist sõltumata rakendatud õppekavast.
- 9.12.8 Kui õpilasele soovitas nõustamiskomisjon individuaalset õppekava
- 9.12.9 Individuaalse õppekava rakendamise perioodi lõpul hinnatakse individuaalse õppekava rakendamise tulemuslikkust ning tehakse otsus rakendamise jätkamise või lõpetamise kohta (p 9.12.7.2; 9.12.7.3). Vajadusel soovitatakse õpilase arengu toetamiseks täiendavaid uuringuid, pöördumist eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole.
- 9.12.10 Juhul, kui individuaalse õppekava rakendatakse p 9.12.7.4; p 9.12.7.5 alusel, siis individuaalse õppekava korregeerimise toimetatakse üks korda veerandis
- 9.12.11 Õpilase vanemaid teavitatakse individuaalse õppekava rakendamisest kirjaga. Vanemad allkirjastavad kirja individuaalse õppekava rakendamisest.
- 9.12.12 Juhul, kui õpilane ei täidanud individuaalset õppekava, siis õppekava täitmine kandub järgmisesse poolaastasse. Tema individuaalses õppekavas seda märgitakse. Vanemaid teatatakse sellest e-kooli või päeviku kaudu.
- 9.12.13 Juhul, kui õppekava on täidetud, siis kooli õppealajuhataja teeb õpetaja taotluse põhjal õppekava täitmisest ettepaneku kooli direktorile. Kooli direktor allkirjastab käskkirja individuaalse õppekava rakendamise lõpetamisest.
- 9.12.14 Individuaalse õppekava rakendamine fikseeritakse e-koolis ja/ või klassipäevikus, õpilase arenguloos ning õpilasraamatus.
- 9.12.15 Individuaalse õppekava koostab aineõpetaja ja annab õppealajuhatajale elektroonilisel kandjal.

§ 10. Narva Paju Kooli karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.

10.1. Koolis toimub karjääriõpe läbiva teema "Elukestva õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemise kaudu õpetajate poolt. Läbiva teema "Elukestva õpe ja karjääri planeerimine" sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Tunnivälise käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.

Karjääriinfo edastab õpilasi nõustab karjääri nõustaja ja huvijuht

10.2. Karjäärioppe hulka kuulub ka karjääri ja tööteemalise kirjanduse soovitamise ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta. Karjääriopet toetab veebilehekülge aadressil – www.rajaleidja.ee
Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel karjääri nõustajaga.

10.3. Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse: ainetundides läbiva teema "Elukestva õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemisel; valikained (Karjääriõpetus); ülekoolilised projektid/üritused (teaduspäev, töövarjupäev, teadluste öö); edasiõppimist tutvustavad loengud, õppepäevad nii koolis kui partnerite juures; arengueestlused.

§ 11. Narva Paju Kooli õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.

11.1 Kooli klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

11.2 Narva Paju kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

11.3 Narva Paju koolis korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimise võimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

11.4 Narva Paju koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul.

11.5 Paju Kooli õpilaste ja lastevanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud kordade kohaselt. Teavitamisel järgitakse avaliku teabe seaduses ning haldusmenetluse seaduses teavitamise kohta sätestatud.

11.6 Perioodilisus

11.6.1. Iga aasta alguses täpsustab klassijuhataja lapsevanematega kättesaadavad sidevahendid, tehes vastavat märget klassi nimekirjas.

11.6.2. Aasta alguses teavitab klassijuhataja õpilasi (lapsevanemate esimesel koosolekul - lapsevanemaid) info saamise võimalikest vahenditest (vt p 2); spetsialistide (sotsiaaltöötaja, psühholoogi, logopeedi) poolse nõustamise saamise võimalusest (vt kooli lehekülge), vastavalt nende poolt pakutud ajakavale. Teavet täiendava nõustamise kohta võib lapsevanem telefoni teel kokku leppida spetsialistiga.

11.6.3. Kolm nädalat enne õppeveerandi lõppu teavitab klassijuhataja lapsevanemaid ja õpilasi veerandi eeltulemustest kokkulepitud sidevahendite kaudu (probleemide olemasolu korral õpilaste puhul – vajadusel).

11.6.4. Iga päev – kõigist jooksvaist muudatustest kooli kodukorras (kooli üritused, muudatused tunniplaanis, töö kuukava, kontrolltööde ajakava) kokkulepitud sidevahendite kaudu.

11.6.5. Vormid: isiklik kohtumine (arendavad vestlused, nõustamised), lapsevanemate koosolek, päevik, klassitunnistus, e-kool, kooli lehekülg, infotahvel, telefonikõne, kiri

11.6.6 Kes teavitab: teavitamist teostavad klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, kooli administratsioon.

11.6.7 Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase *käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt neli korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras.*

11.6.8 Õppeveerandi, poolaasta algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende kontrollimise aja ja vormi.

11.6.9 Õppeveerandi, poolaasta algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õpetaja kehtestatud korra kokkuvõtivate hinnete kujunemise kohta.

§ 12. Narva Paju Kooli õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

12.1. Õpetajate koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotlevate õpitulemusteni/pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õppetegevusest.

12.2. Õpetaja töö planeerimine toimub kooli õppekava alusel lähtudes "Põhikooli riiklikus õppekavas" sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

12.3. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.

12.4. Koostöö ja töö planeerimise põhimõtted:

- **Peamiste läbivate teemade, tunniteemade ja alateemade määramine klassiti ja ainetes.**
- **Püüda, et erinevates ainetes ühesuguseid teemasid ja mõisteid õpetati ühel ja samal õppeajal.**
- **Iga veerandi ja õppeaasta alguses arutavad õpetajad ja klassijuhatajad klassiväliste ürituste ja tundide läbiviimise plaani. Lähtudes sellest plaanist, võib aineõpetaja muutuda teemade järjekorda, mis on õpetaja töökavasse kirja pandud.**
- **Õpetaja töökava koostatakse eelnimetatud arvestades.**

12.5. Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.

12.6. Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.

12.7. Töökava koostamise ning rakendamisega saab klassiõpetaja ja aineõpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse õpilaste ja nende vanemate ees.

12.8. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.

12.9 Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad on vormistatud õppeveerandite kalenderplaanina.

12.10 Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal; läbivad teemad ja integratsiooni võimalused; oodatavad kontrollimise/hindamise aeg ning moodused. Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppetulemuste saavutamiseks.

12.11 Otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.

12.12 Aineõpetajate töökavu kinnitab kooli direktor kuni 15.09 iga õppeaasta.

12.13 Narva Paju Koolis kasutatakse õpetajate töökava kaks variante

12.14 Narva Paju Kooli õpetaja (ees- ja perekonnanimi) töökava (näidis 1)

Õppeaine

Klass

Tundide arv

Õpetamise vorm (statsionaarne, koduõpe)

Kasutatav kirjandus

Kuupäev	Põhiteema (tundide arv) Alateemad	Põhilised mõisted	Kasutatavad meetodid	Kasutatav õppematerjal Kodutöö.	Läbivad teemad ja lõimingu võimalused	Oodatavad kontrollimised/hi ndamise aeg ja viis

--	--	--	--	--	--	--

12.15 Narva Paju Kooli õpetaja (ees- ja perekonnanimi) töökava (näidis 2)

Õppeaine - Ainevaldkond „Võõrkeeled”.

Klass

Tundide arv

Õpetamise vorm (statsionaarne, koduõpe)

Kasutatav kirjandus

Kuupäev	Põhiteema (tundide arv) Alateemad	Põhilised mõisted	Kasutatavad meetodid	Oodatavad kontrollimised/hindamisega aeg ja viis	Kasutatav õppematerjal Kodutöö.	Läbivad teemad ja lõimingu võimalused	Põhilised tegevuse liigid			
							Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine

12.16 Koolis tegutsevad õppe- ja kasvatusetegevuse eesmärkide realiseerimisele kaasaaitamiseks ainesektsioonid, metoodiline nõukogu, koolijuhtkond, tervisenõukogu, töökeskkonnanõukogu.

12.17. Kõikide käesolevas paragrahvis nimetatud ühinduste koosseisu, täpsemaid ülesandeid ja tegevuse korraldamise põhimõtteid kinnitab kooli direktor.

§ 13. Liikluskavatuseteemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbuvast teemast "Tervis ja ohutus", nende käsitlemise ulatus ning kavandatid liikluskasvatusalased tegevused.

Täpsemalt liiklusalane töö on lahti kirjutatud klassi ja aineõpetajate töökavades. Vastavalt „Liiklusseadusele“ § 4 lg 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

13.1ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;

13.2teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ § 4 lg 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 08.03.2001.a määrusega nr 89 „Laste liikluskasvatuse kord“.

Juhindudes maanteeameti veebilehel antud soovitustest, kujundatakse koolis liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldiseid teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

13.3 I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueerida koolihoonest,
- teab tuletärje päästevahendite asukohti koolis,
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lähkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus üheskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, õühjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- Oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- Oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- Oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- Oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

13.4I kooliastme on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- oskus mäista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

13.5II kolliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueerida koolihoonest,
- teab tuletärje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki;
- teab lõhkekehade kaasnepidamisega, oskab lähikeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda/tegukseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijahi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;

- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, - kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/ mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

13.6II kolliastme on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, isenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussionides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- ohutuslaste teadmiste, oskuste, vilumuste loomine.

13.7III kolliastme lõpuks õpilane:

- Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;

- Oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab ohutult evakueerida koolihoonest ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- teab tuletärje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustuda väikeseid tulekoldeid;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lähkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus üheskondlikus asutuses;
- Oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus) ohutusosalast olukorda teiste riikidega.

13.8 III kolliastme on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, isenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussionides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine praktilised ohutusosalased õppused.

13.9 Liikluskasvatuse teemad

Liikluskasvatuse teemad on tuletatud pähikooli üppekava läbivast teemast „Tervist ja ohutus“ ning maanteeameti veebilehel esitatud soovitustest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskavatuse kord“

Liikluskasvatuse teemad	Maht tundides õppeaastas klassi kohta
Jalakäija liiklusreeglid	4
Ohutu liikluskäitumine	2

Liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine	1
Liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus	1
Kokku:	8

Vabariigi Valitsuse 20. oktoobril 2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõike 5 kohaselt liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides määratakse kavandatakse õpetajate poolt õppetegevust kavandades.

Vabariigi Valitsuse 20. oktoobril 2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõike 6 kohaselt kooli üldtööplanis kavandatakse väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatust toetavad tegevused, mille läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.

§ 14. Narva Paju Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

14.1. Kooli õppekava muutmise algatamine.

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist või täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli õppekava muutmise kooli direktor.

14.2. Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine.

Kui kooli direktor on otsustanud kooliõppekava uuendamise ja täiendamise vajaduse, siis kutsub direktor kokku töörühma, lähtudes põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikes esitatud sättest, kes valmistab ette kooli õppekava muudatused

Kooli õppekava muudatused vormistatakse kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõi peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

14.3. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele.

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise ja täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele. Arvamuse küsimusel lähtub direktor kooli asjaajamiskorras sätestatud korrast.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õppenõukogu, õpilasesinduse arvamused läbi. Kui hoolekogu, õppenõukogu, õpilasesinduse on leidnud, et kavandavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma kokku, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

14.4. Kooli õppekava kinnitamine.

Tulenevalt ”Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest” § 17 on kooli õppekava kehtestajaks direktor. Kooskõlas ”Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 71 lõikega 3. toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga.

Kui direktor jätab kooli õppekava või selle muudatused muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

14.5. Kooli õppekava muudatuste avalikustamine.

Kool avalikustab, tulenevalt "Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses" § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.

15. Rakendussätted.

Kooli õppekava jõustub

Табель успешности учени _ 1..... класса

_____

_____ учебный год

Общие компетенции	всегда	часто	иногда	редко
Ученик вовремя приходит в школу				
Ученик готов к уроку (наличие школьных принадлежностей)				
Ученик внимателен и активен на уроке				
Ученик старательно выполняет задания				
Ученик доброжелателен к своим одноклассникам				
Учащийся Математика	отлично	хорошо	может быть лучше	слабо
- знает нумерацию чисел в пределах 100				
- знает единицы измерения: сантиметр, метр, литр, килограмм				
- определяет однозначные и двузначные числа, чётные и нечётные				
- определяет плоские и объёмные фигуры				
- складывает и вычитает в пределах 20				
- решает и составляет простые текстовые задачи				
- чертит отрезки и делает измерения				

Русский язык, чтение				
- знает буквы русского алфавита				
- различает гласные и согласные звуки, твёрдые и мягкие, звонкие и глухие согласные звуки				
- умеет делить слова на слоги				
- знает правила правописания слов с сочетаниями жи-ши, ча-ща, чу-щу				
- находит границы предложения, ставит знаки препинания, начинает предложение с большой буквы				
- списывает письменный и печатный текст				
- читает _____ слов в минуту Слогами целыми словами выразительно				
- может устно ответить на вопросы по прочитанному тексту				
Природоведение Учащийся	отлично	хорошо	может быть лучше	слабо
- отличает живое и неживое				
- знает изученные растения и животные и их особенности				
- умеет наблюдать и описать важные изменения в природе в соответствии с временем года				
- знает и соблюдает элементарные правила поведения и сохранения здоровья				
- знает, как вести себя на улице, дома, на природе				
Физкультура				
- выполняет различные виды ходьбы, бега, прыжков				
- умеет играть в подвижные и спортивные игры с соблюдением правил				

- умеет вести, ловить, бросать мяч				
- выполняет физические упражнения под счёт				
Искусство				
- знает и соблюдает правила организации рабочего места, инструменты, материалы и правила безопасности труда при работе с ними				
- умеет размечать с помощью шаблонов, резать бумагу ножницами				
- верно передаёт в работе форму, пропорции, строение, цвет предметов				
- аккуратно выполняет творческие работы				
- доводит начатую работу до конца				
Эстонский язык				
- знает и использует в устной речи слова по изученным темам				
- понимает речь учителя и выполняет задания по устной инструкции				
- воспроизводит изучаемые фразы на слух				
Музыка				
- может внимательно слушать небольшие музыкальные произведения				
- знает слова изученных песен и воспроизводит их в музыкальном сопровождении				

Поведение _____ Прилежание _____

Подпись учителя _____

Подпись родителей _____

Lisa 2

Лист формирующего оценивания

Ученика ..... класса

..... учебный год.

Отметь знаком «+» тот предмет, оценка по которому совпадает с твоей самооценкой работы на уроке.

Знаком «-», если оценки не совпадают

В случае, если оценка не совпадает, объясни, какая из ниже приведенных причин была главной по твоему мнению в различии оценок:

1-выполнял все задания,

2-выполнял не все задания на уроке,

3-выполнял не все домашние задания,

4-обращался за помощью к учителю, но учитель не помог,

5-не обращался за помощью,

6-другая причина (напиши ее)

Предмет	Iчетверть	IIчетверть	IIIчетверть	IVчетверть	Дополнение
Русский язык					
Эстонский язык					
Иностранный язык					

Математика					
Природоведение					
Биология					
География					
Физика					
История					
Обществоведение					
Человековедение					
Искусство					
Музыка					
Трудовое обучение					
Физкультура					

Подпись ученика

Подпись родителя

Возможными методами формирующего оценивания являются

Ступени	До обучения	Во время обучения	После обучения
I	Портфолио, Диагностические карточки, Миниобзоры в начале урока, Различные виды опросников, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Листы самооценки	Диагностические карточки, Миниобзоры в середине урока, Различные вида опросников, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Листы самооценки	Миниобзоры в конце урока, Различные вида опросников, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Листы самооценки, Портфолио.
II	Портфолио, Диагностические карточки, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки) , Использование символов, Взаимооценивание,	Миниобзоры в конце урока, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Взаимооценивание, Самооценивание,	Миниобзоры в конце урока, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Тесты, Использование символов, Взаимооценивание,

	Листы самооценки	Листы самооценки	Самооценивание, Листы самооценки
III	Портфолио, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Взаимооценивание, Листы самооценки	Миниобзоры в конце урока , Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Использование символов, Взаимооценивание, Самооценивание, Листы самооценки	Миниобзоры в конце урока, Оценочные рубрики, Формирующее тестирование, Листы обратной связи (разного уровня), Лист самоанализа (самооценки), Тесты, Использование символов, Взаимооценивание, Самооценивание, Заполнение листов индивидуальных достижений, Листы самооценки
Lihtsustatud õppekava	Портфолио, Миниобзоры в конце урока, Листы обратной связи (разного уровня), Различные вида опросников, Лист самоанализа (самооценки)	Портфолио, Миниобзоры в конце урока, Листы обратной связи (разного уровня), Различные вида опросников, Лист самоанализа (самооценки)	Портфолио, Миниобзоры в конце урока, Листы обратной связи (разного уровня), Различные вида опросников, Лист самоанализа (самооценки)

Использование, предлагаемых методов, по ступеням и видам классов является рекомендательным. Учитель может использовать другие методы и приемы формирующего оценивания по своему усмотрению.

